

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретического и славянского литературоведения

СКАКОВСКИЙ
Роман Викторович

ОБРАЗ СВЯТОГО САВВЫ В СЕРБСКОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ
ЛИТЕРАТУРЕ XIX–XX вв.

Дипломная работа

Научный руководитель:
доктор филологических наук,
профессор И. А. Черота

Допущена к защите
«_____» _____ 2023 г.
Зав. кафедрой теоретического и
славянского литературоведения
_____ Т. А. Морозова
кандидат филологических наук, доцент

Минск, 2023

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	6
ГЛАВА 1. БИОГРАФИЯ СВЯТОГО САВВЫ.....	9
1.1 Краткий обзор жизни и деятельности святого.....	9
1.2 Источники, данные о жизни святого.....	11
1.3 Значение святого Саввы для сербской культуры и самоидентичности.....	12
ГЛАВА 2. ОБРАЗ СВЯТОГО САВВЫ В СЕРБСКОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ XIX ВЕКА.....	16
2.1 Характеристика сербской литературы XIX века.....	16
2.2 Обзор литературных источников.....	17
2.3 Образ святого Саввы в литературных произведениях XIX века.....	18
2.4 Анализ образа Святого Саввы.....	21
2.5 Влияние образа Святого Саввы на сербскую литературу.....	23
ГЛАВА 3. ОБРАЗ СВЯТОГО САВВЫ В СЕРБСКОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ XX ВЕКА.....	25
3.1 Характеристика литературы XX века.....	25
3.2 Образ святого Саввы в романе «Хазарский словарь» Милорада Павича.....	26
3.3 Образ святого Саввы в романе Иво Андрича «Мост на Дрине».....	28
3.4 Образ святого Саввы в романе Милоша Црнянского «Сеобе».....	31
ГЛАВА 4. СРАВНЕНИЕ ОБРАЗА СВЯТОГО САВВЫ В СЕРБСКОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ XIX–XX ВЕКОВ.....	34
4.1 Анализ изменения образа святого Саввы в сербской художественной литературе с XII–XIX вв.....	34
4.2 Изменения образа в XIX–XX вв. в художественной литературе.....	36
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	39
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	44

РЕФЕРАТ

Скаковского Романа Викторовича

Образ Святого Саввы В Сербской Художественной Литературе XIX–XX вв.

Структура дипломной работы: введение, основная часть (4 главы), заключение, библиографический список.

Объем дипломной работы: 45 страниц. Основной текст работы – 43 страниц; библиографический список – 2 страницы (34 позиции).

Ключевые слова: святой Савва сербский, сербская литература 19–20 века, Святосаввие, сербское православие, самоидентичность, образ святого Саввы, сербский народ, культура сербов, история Сербов.

Объект исследования: изменение образа Святого Саввы в произведениях сербской художественной литературы XIX–XX вв.

Предмет исследования: образ Святого Саввы в произведениях сербской художественной литературы XIX–XX вв.

Цель дипломной работы: исследовать образ святого Саввы в сербской художественной литературе 19–20 веков, описать его характерные черты и произвести сравнительный анализ его роли и функции в произведениях разных литературных направлений, написанных в разные периоды времени.

Методы исследования: методы анализа и синтеза, литературного обзора и интерпретации, анализа культурологических и религиозных аспектов образа Святого Саввы в сербской культуре.

Полученные результаты работы: описан исторический контекст формирования образа Святого Саввы в Сербии, проанализирован образ Святого Саввы в сербской художественной литературе XIX–XX вв., выявлены особенности атрибутов, символики и смысловой нагрузки образа Святого Саввы в произведениях сербской художественной литературы, рассмотрена эволюция образа Святого Саввы в сербской художественной литературе, проанализированы произведения сербской художественной литературы XIX–XX вв. и произведено сравнение образа святого Саввы и его интерпретации разными авторами, дана оценка влиянию образа Святого Саввы на формирование культурной и духовной идентичности сербского народа.

Научная новизна исследования: научная новизна данного исследования заключается в том, что впервые предпринимается попытка проследить эволюцию, оценить влияние на культуру и сознание сербов, а также выявить отношение авторов художественных произведений к образу святого Саввы.

Практическая значимость: практическая значимость работы определяется возможностью использования материалов дипломной работы при подготовке занятий по истории сербской литературы.

РЭФЕРАТ

Скакоўскага Рамана Віктаравіча

Выява святога Савы у сербскай мастацкай літаратуры XIX-XX стст.

Структура дыпломнай работы: уводзіны, асноўная частка (4 главы), заключэнне, бібліяграфічны спіс.

Аб'ём дыпломнай работы: 45 старонак. Асноўны тэкст працы - 43 старонак; бібліяграфічны спіс - 2 старонкі (34 пазіцыі).

Ключавыя словы: святы Сава сербскі, сербская літаратура 19–20 стагоддзя, Святасавіе, сербскае праваслаўе, самаідэнтычнасць, вобраз святога Савы, сербскі народ, культура сербаў, гісторыя Сербаў.

Аб'ект даследавання: змена выявы Святога Савы ў творах сербскай мастацкай літаратуры XIX–XX стст.

Прадмет даследавання: выява Святога Савы ў творах сербскай мастацкай літаратуры XIX–XX стст.

Мэта дыпломнай работы: даследаваць выяву святога Савы ў сербскай мастацкай літаратуры 19–20 стагоддзяў, апісаць яго характэрнай рысы і зрабіць параўнальны аналіз яго ролі і функцыі ў творах розных літаратурных напрамкаў, напісаных у розныя перыяды часу.

Метады даследавання: метады аналізу і сінтэзу, літаратурнага агляду і інтэрпрэтацыі, аналізу культуралагічных і рэлігійных аспектаў выявы Святога Савы ў сербскай культуры.

Атрыманыя вынікі работы: апісаны гістарычны кантэкст фармавання выявы Святога Савы ў Сербіі, прааналізаваны вобраз Святога Савы ў сербскай мастацкай літаратуры XIX–XX стст., выяўлены асаблівасці атрыбутаў, сімволікі і сэнсавай нагрузкі выявы Святога Савы ў творах сербскай мастацкай літаратуры, разгледжана эвалюцыю выявы Святога Савы у сербскай мастацкай літаратуры, прааналізаваны творы сербскай мастацкай літаратуры XIX-XX стст. і праведзена параўнанне вобраза святога Савы і яго інтэрпрэтацыі рознымі аўтарамі, дадзена ацэнка ўплыву вобраза Святога Савы на фарміраванне культурнай і духоўнай ідэнтычнасці сербскага народа.

Навуковая навізна даследавання: навуковая навізна дадзенага даследавання складаецца ў тым, што ўпершыню прадпрымаецца спроба прасачыць эвалюцыю, ацаніць уплыў на культуру і прытомнасць сербаў, а таксама выявіць стаўленне аўтараў мастацкіх твораў да выявы святога Савы.

Практычнае значэнне: практычнае значэнне працы вызначаецца магчымасцю выкарыстання матэрыялаў дыпломнай працы пры падрыхтоўцы заняткаў па гісторыі сербскай літаратуры.

ABSTRACT

Skakovsky Roman Viktorovich

Image of St. Sava in Serbian Literature XIX-XX centuries

The structure of the diploma: introduction, main part (4 chapters), conclusion, bibliography.

The amount of the diploma: 45 pages. The main text of the work is 43 pages; bibliographic list - 2 pages (34 positions).

Key words: St. Sava the Serbian, Serbian literature of the 19th–20th century, St. Savior, Serbian Orthodoxy, self-identity, the image of St. Sava, the Serbian people, the culture of the Serbs, the history of the Serbs.

Object of study: the change in the image of St. Sava in the works of Serbian fiction of the 19th–20th centuries.

Subject of study: the image of St. Sava in the works of Serbian fiction of the 19th–20th centuries.

The purpose of the diploma: to explore the image of St. Sava in Serbian fiction of the 19th–20th centuries, describe its characteristic features and make a comparative analysis of its role and function in the works of different literary movements written in different periods of time.

Research methods: methods of analysis and synthesis, literary review and interpretation, analysis of cultural and religious aspects of the image of St. Sava in Serbian culture.

The results of the work: the historical context of the formation of the image of St. Sava in Serbia is described, the image of St. Sava in the Serbian fiction of the 19th–20th centuries is analyzed, the features of the attributes, symbolism and semantic load of the image of St. Sava in the works of Serbian fiction are revealed, the evolution of the image of St. Sava is considered in Serbian fiction, the works of Serbian fiction of the 19th-20th centuries are analyzed. and a comparison of the image of St. Sava and its interpretation by different authors was made, an assessment was made of the influence of the image of St. Sava on the formation of the cultural and spiritual identity of the Serbian people.

Scientific novelty of the study: the scientific novelty of this study lies in the fact that for the first time an attempt is made to trace the evolution, assess the impact on the culture and consciousness of the Serbs, and identify the attitude of the authors of works of art to the image of St. Sava.

Practical significance: the practical significance of the work is determined by the possibility of using the materials of the thesis in the preparation of classes on the history of Serbian literature.